

УДК 73.041-055.2:73.071.1(477)«20»Балог

DOI <https://doi.org/10.32782/uad.2026.2.3>**Балог Адріан Степанович,**

доцент, заслужений художник України,

в. о. першого проректора,

завідувач кафедри скульптури

Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури

ORCID ID: 0000-0003-4901-7914

adrian.balog@naoma.edu.ua

Пилипчук Вікторія Віталіївна,

магістр кафедри живопису та композиції,

магістр кафедри теорії та історії мистецтва

Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури

ORCID ID: 0000-0002-2464-4631

viktoriia.pylypchuk@naoma.edu.ua

ОБРАЗ ЖІНОЧОЇ ПОСТАТІ В САДОВО-ПАРКОВІЙ СКУЛЬПТУРІ

В статті досліджено сучасну скульптуру в садово-парковому просторі на прикладі робіт Адріана Балого: «Мавка», «Вечір», «Дощ», що характеризує певні періоди творчості майстра. Простежені особливості формування власного стилю автора. Надано мистецтвознавчу критику зазначеним творам. Висвітлено розвиток і трансформації фігуративної садово-паркової скульптури у зображенні образу жінки. Методи дослідження: мистецтвознавчий – охарактеризовано твори з точки зору символізму, композиційних і технічних рішень, форми та пластики, поєднання стилістики, запозичення декоративних елементів, української міфології та літератури, систематичний – встановлено широкий контекст місця робіт скульптора в парковому оснащенні, як частини цілісної системи взаємопов'язаних елементів, аналітичний – порушено тему комплексного та детального дослідження трьох екземплярів, розподілення їх на умовні частини скульптури з метою всебічного аналізу: поєднання художнього стилю й наповнення через елементи, символіку, пластику, фактуру матеріалу, стилістичних авторських прийомів, метод синтезу – доведено важливість творів у формуванні історії розвитку й трансформації, як частини садово-паркової системи, метод контекстуального аналізу – виявлено важливу складову художньо-скульптурних аспектів теми образу жінки в синтезі з концептуальними ідеями в творах, а саме канонічних образів класичного мистецтва із сучасними композиційним трактуванням через технічну мову образотворчого мистецтва, запозичення символізму рослинних елементів. Наукова новизна полягає: у комплексному дослідженні робіт Адріана Балого, їх тематичного навантаження й різновиду скульптури, у порушенні теми жіночого фігуративу в садово-парковій скульптурі, у доведенні проблематики відсутності рецензійного аналізу образно-пластичних рішень в творах сучасних митців.

Висновки: Образ жінки в мистецтві займає особливе місце, а в скульптурі є одним із перших. Ця тема залишається актуальною на сьогоднішній день і невичерпною для дослідження з точки зору скульптури та мистецтвознавства. Майстри запозичують її з історії мистецтва звертаючи увагу на класичні форми від античності до трансформованих форм в неомодернізмі. Окреслені тенденції та особливості трактування жіночого образу, які були розроблені й сформовані сучасними художниками дозволи нам перейти до узагальнення відповідних висновків. Важливо зауважити, що аналіз авторських підходів до інтерпретації жіночності надав змогу розширення меж дослідження. Тема нашої статті є підґрунтям для подальшого мистецтвознавчого аналізу не тільки у творчості українського скульптора Адріана Балого, а й в дослідженні робіт сучасних майстрів, що працюють над скульптурами для оснащення садово-паркового простору.

Ключові слова: візуальне мистецтво, скульптура «Мавка», скульптура «Вечір», скульптура «Дощ», постать жінки в скульптурі, символізм в скульптурі.

Balog Adrian, Pylypchuk Viktoriia. THE IMAGE OF A FEMALE FIGURE IN GARDEN AND PARK SCULPTURE

The article examines contemporary sculpture within the garden and park environment through the example of Adrian Balog's works «Mavka», «Evening», and «Rain», which represent distinct periods of the artist's creative development. The study traces the formation of the author's individual style and provides an art-critical analysis

of the selected works. Particular attention is given to the evolution and transformation of figurative garden and park sculpture in the representation of the female image. The research methodology includes: an art-historical approach, through which the works are analyzed in terms of symbolism, compositional and technical solutions, form and plasticity, stylistic synthesis, and the incorporation of decorative elements drawn from Ukrainian mythology and literature; a systematic approach – which situates the sculptor's works within the broader context of park design as components of an integrated system of interrelated elements; an analytical method – involving a comprehensive and detailed examination of the three sculptures through their division into conditional structural components for the purpose of in-depth analysis – considering the interaction of artistic style and content via elements, symbolism, plasticity, material texture, and the author's stylistic techniques; a method of synthesis – which demonstrates the significance of these works in shaping the historical development and transformation of garden and park sculpture as part of a unified spatial system; and a contextual analysis – which identifies key artistic and sculptural aspects of the female image in conjunction with conceptual ideas – specifically, the integration of canonical images of classical art with contemporary compositional interpretations expressed through the technical language of visual art, as well as the appropriation of symbolic plant motifs. The scientific novelty of the study lies in the comprehensive analysis of Adrian Balog's works, their thematic content and sculptural typology; in addressing the issue of the female figurative image in garden and park sculpture; and in highlighting the problem of the lack of critical scholarly review concerning figurative and plastic solutions in the works of contemporary artists.

Conclusions. The image of the woman occupies a special place in art and is among the earliest subjects in sculpture. This theme remains highly relevant today and continues to offer inexhaustible potential for research from both sculptural and art-historical perspectives. Artists draw upon this image from the history of art, engaging with classical forms – from antiquity to their transformations within neo-modernist practices. The identified tendencies and interpretative approaches to the female image, developed by contemporary artists, enable the formulation of generalized conclusions. It is important to note that the analysis of modern authorial approaches to the interpretation of femininity has expanded the scope of this research. The topic of this article provides a foundation for further art-historical inquiry not only into the work of the Ukrainian sculptor Adrian Balog, but also into the broader study of contemporary artists engaged in creating sculptures for garden and park environments.

Key words: visual art, «Mavka» sculpture, «Evening» sculpture, «Rain» sculpture, female figure in sculpture, symbolism in sculpture.

Вступ. Тема садово-паркового мистецтва не є новою, проте залишається актуальною на сьогоднішній день. Цей тип скульптури із сучасним розвитком та інтерпретаціями відокремив у собі багато нових тем для мистецтвознавчого дослідження. Садово-паркова скульптура як окрема форма візуального мистецтва є одним з небагатьох видів пластичного мистецтва, що міцно викорінився від початку свого існування до наших часів. Незважаючи на багату історію свого розвитку та численні трансформації – це один з малочислених видів образотворчого мистецтва в якому зберіглися образи, практична і концептуальна складова. А тема зображення жінки залишається актуальною на сьогоднішній час. І відокремила особливе місце в світовій історії мистецтва, а саме поєднало у собі естетичні, символічні та емоційні аспекти сприйняття, що в скульптурі виражене через пластичні лінії й форми. Жіноча постать у формуванні садово-паркової скульптури відіграє одну з важливих ролей. Цей образ в парковому середовищі виконував не лише

функції декоративного оздоблення, а й виступав ознакою певних культурних і релігійних ознак та міфологічних і алегоричних значень.

У сучасному просторі з впливом сучасних наративів скульптурна практика допускає у відображенні жіночого образу в садово-парковому середовищі інтеграцію нових смислових й пластичних форм, що є характерним показником активного розвитку цього мистецтва. А митці набули можливість для формування індивідуального скульптурного стилю. Це є унікальним та цінним феноменом розвитку сучасної скульптури для нового періоду в історії мистецтва.

Постановка проблеми. Попри численну кількість досліджень в сфері садово-паркової скульптури питання розвитку даного типу є недостатньо висвітленим у науковому дискурсі. Особливо це притаманне аналізу образно-пластичних рішень в творах сучасних авторів, які працюють із традиційними формами у змістовно-стилістичних композиціях садово-паркового наповнення. В науковому просторі приділено більшу увагу історичним

зразкам, а творчість сучасних митців залишається у фрагментарному розгляді.

Проблема полягає у комплексному розгляді сучасної садово-паркової скульптури, чим обумовлене порушення теми на прикладі творчості Адріана Балого. Що дозволило нам глибше обґрунтувати особливості формування авторського стилю, пластичної мови, концепції. Це надало можливість визначити місце цих робіт у контексті сучасного мистецького простору. Незважаючи на наявність окремих згадок про скульптури цього митця на просторі інтернет ресурсів, відсутні систематичні дослідження з точки зору мистецтвознавчої критики у темі садово-паркової пластики, характеристики художнього осмислення образу жінки, еволюції розвитку теми у творчості автора.

Мета статті полягає: в дослідженні сучасної садово-паркової скульптури, її концептуального та символічного навантаження через зображення образу жінки, в огляді творчості на вищезазначену тему на прикладі трьох робіт різного періоду, в охарактеризуванні творів – «Мавка», «Вечір», «Дощ», їх технічного й стилістичного характеру, авторського композиційного задуму, поєднання художніх жанрів і стилів, рівноваги, пластики, динаміки.

Матеріали дослідження обумовлені попередніми нашими науковими працями на дотичні теми, що пройшли апробацію у вигляді статей і тез до конференцій. «Жінка. Мати. Берегиня», як дослідження мистецького та історичного контексту образу жіночого зображення [1]. Порушено тему символізму, його застосування й проблематику візуального мистецтва ХХІ століття [2]. Ілюстративні матеріали у вигляді фото трьох скульптур стали важливою базою допоміжних візуальних джерел для написання мистецтвознавчого огляду: стилістичних, технічних особливостей, концепції, ідеї вибраного мотиву, композиційних рішень, запозичення декоративних елементів, звернення до міфології, літератури тощо.

Мистецтвознавчі гіпотези були сформувані шляхом аналізу наступних джерел. Чернявська Т. [3] в статті описала місце

жіночого образу на прикладі проведеного культурно-художнього проєкта. Осмислення жіночності: в сучасному візуальному, в декоративно-прикладному, в декоративно-ужитковому мистецтві, з врахуванням авторського бачення, ідеї, концепції, технік, історичних нюансів, фольклору, міфів, символізму, ідентичності, особливості культури тощо. Дослідження Ягело С. [4] у творі Л. Українки «Лісова пісня» надало нам змогу простежити трансформацію містичного образу Мавки від канонічного в українській міфології до літературного втілення письменниці, провести паралель з характером персонажа в скульптурі «Мавка». Стаття Любченко О. [5] надала можливість детально вивчити формування, розвиток, трансформації садово-паркових комплексів і скульптур у їх складі. Культуру античної Греції, як одну з найперших, що започаткувала садово-парковий ансамбль у дозвільному контексті. Що було підкріплено доказовими цитатами з вчення античних філософів та їх згадками про сади та оснащення, що можна трактувати як осмислене започаткування садово-паркового простору. Кузьміна Г. [6] окреслила проблематику й специфіку сучасних паркових творів в міському середовищі, а Гаркуша В., Симонов С. [7] у своїх матеріалах науково-практичної конференції визначили синтез пластичного мистецтва у взаємодії з оснащенням міського середовища дотичною скульптурою.

Результати дослідження. Тему жіночого тіла у статті було досліджено через образи в садово-парковій скульптурі Адріана Балого на прикладі трьох творчих робіт, що були створені в різний період творчості майстра. Основна концептуальна складова композицій полягає в єднанні людини з природою та інтеграції творів у її простір, що підкріплені – символізмом, легендами, міфами та класичною літературою. Ці твори є унікальними у поєднанні рис: античності, реалізму, модерну, соцреалізму, світської скульптури. А. Балог переважно працює з твердим матеріалом, а саме з каменю майстерно зображуючи композиційний задум і демонструючи високий рівень знань пластичної анатомії людини.

Робота «Мавка» була створена у проміжку між 2004 та 2025 роком з вапняку в рамках скульптурного симпозиуму «Витоки». Ідея симпозиуму включала в себе, що українські скульптори мають висловили у своєму ліричному баченні: українську культуру, історію та міфологію. Ця композиція є одною з дванадцяти фігур садово-паркового ансамблю. Авторський задум полягав у тому, що це самостійний твір не зважаючи на його притаманність до тематичної групи. За основу образу скульптор взяв героїню з літературного твору Л. Українки «Лісова пісня» Мавку. Через, що відобразив жіночий образ в українській міфології. «У неї великі очі, що грають різними кольорами, довгі коси і зоряний вінок на голові, вразлива і добра душа. Мавка виступає втіленням невмирущої сила природи та безсмертної краси» [4, с. 109]. Що відповідає загальній тематиці творів майстра про єднання людини з природою. Відмінність цієї скульптури – це поєднання динаміки і статичності. Сам твір є статичною композицією, але її пластичні риси додають динамічності, а саме хвилясте волосся, що плавно переходить хвилями в гілки, а гілки в стовбур верби. Зауважимо, що волосся виступає головною символічною ознакою твору. Зважаючи на деталі в українській міфології, саме довге волосся притаманне містичним жіночим персонажам: мавкам, русалкам, відьмам тощо. З давнини ця риса у пращурів вважалася характерним маркером жіночої сили, вона вказувала не тільки на красу дівчини, а і на її здоров'я та родючість. Цей елемент є одним з головних центрів композиції. Історично склалося «У відображенні жіночого образу завжди було поєднано багатогранність характеру: професію, діяльність, соціальний статус, духовність та ін.» [1, с. 25]. У фігурі майстер відокремив декілька відмінних рис української жінки – лагідність, таємничість, самопожертву. Саме в такому русі художньої мови автор передав дійство перетворення персонажу на дерево у неоміфологічній драмі-феєрії.

В композиції «Мавка» (рис. 1) було поєднано грецьке мистецтво та мистецтво модерну. Жіноча постать відображає у собі

форму античного посуду, нагадуючи амфоріск та канонічне зображення грецької жіночої фігури – широкі стегна, мініатюрні груди й розвинений плечовий пояс. Хвиляста тканина на стегнах символізує перехід у стовбур дерева; загальна пластика зображення складок тканини, як у Венери Мілоської. Риси обличчя: прямий високий ніс, мендалевидні очі та архаїчна посмішка – є також характерною відмінністю. Оздоблення рослинними та хвилястими динамічними деталями вказує на притаманність до наративів модерна. Узагальнення пластичної форми, витягнутий фігуратив утворює скульптурну вертикаль. Художня ідея зав'язана на руках піднятих до гори у дугоподібному контурі, завдяки цьому композиція набула замкнутої пластичної форми, що підсилило динаміку руху, створило відчуття внутрішньої гармонії й завершеності зібраного образу. Фігура є декоративна-символічним трактуванням форми, що уособлює в собі алегорію гармонії людини з природою, природного початку та її невід'ємної складової. Ця інтерпретація дотична саме до садово-паркової скульптури, як доповнення середовища, де скульптура взаємодіє зі світлом і простором, та доповнює ландшафт. Важливо зауважити, поєднання автором фактур у даному творі не тільки утворює рельєф, а передає матеріальність: шкіри, волосся, тканини, кори дерева, пластику гілок. Це сприяє цілісності зібраного образу, виразності силуєту, грі фактурних форм (рис. 1).

Наступний твір «Вечір» є протилежним концептуальним задумом філософського світогляду А. Балого до «Мавки». Жіночий образ є частиною двох фігурної композиції. Робота відображає ідею чоловічого та жіночого початку через алегорію назв кожної скульптури – «Ранок» і «Вечір». «Ранок» символізує початок дня й нового сонячного циклу, а «Вечір» – другорядний символ, що плине і завершує день; відображення ресурсу енергії життя, як жінка. В основу лягла ідея народження – сходу та продовження – заходу сонця. Ми можемо провести паралель з біблейською історією про створення перших людей Адама та Єви. Де Єва була створена з ребра Адама, як його продовження



Рис. 1. А. Балог «Мавка». 2004–2005. Вапняк

та доповнення. Протилежність чоловікові в жіночому образі, повноцінна особистість. Це було відображено в двох динамічних постатях, які можуть бути самостійними однофігурними творами і комплексними, що доповнюють одна одну та утворюють єдине ціле.

Садово-паркова скульптура була створена з граніту в 2011 році в селі Віта-Поштова. Жіноча фігура «Вечір» є яскравим прикладом динамічної композиції та концепції скульптурної побудови руху. Майстер у творі поєднав: монументальність і спрощення деталей – риси соцреалізму, декоративні пластичні й рослинні елементи – є ознаками модерну, алегорію образу, людську емоцію, динаміку руху, реалізм, фактурні комбінації деталей – нариси світської скульптури. Важливо зауважили, що саме в цьому творі можна простежити спадок пострадянських класичних студії, що міцно пов'язані з роботою в твердому матеріалі – граніт. І. Макогон, В. Бородай, В. Чепелик заклали українську художню школу, це сформувало з їх учнів видатних сучасних майстрів, що продовжують скульптурні традиції. Це ми можемо бачити на цьому прикладі.

Фігура виконала естетичну функцію в садово-парковому просторі. Робота поєднала реалістичну основу

з декоративно-символічною інтеграцією, що є характерним для сучасної садово-паркової скульптури. Жіноча постать як застиглий образ у момент початку підняття і подачі тіла в перед характеризує активну динаміку композиційного руху. Це було підкріплено позою напівприсідання з зігнутою ногою в колінному суглобі, де корпус тіла нахилено уперед, піднята рука задає направлення, а волосся горизонтально спрямоване назад створило ефект вітру, що надало відчуття імпульсу в моменті. Варто зазначити, стилістичний авторський задум – фігура як частина постаменту та волосся у спростованій формі є частиною скелі, це підкріплює враження руху у глядача. Рослинні елементи стали символом узагальнення з навколишнім середовищем садово-паркового устрою. Технічні оберти художньої мови – комбінація фактури, декоративна інтеграція надала різноманіття до символічних асоціацій із природою, рухом, трансформацією. А. Балог надав можливість власного трактування жіночого образу в скульптурі ототожнюючи його з природою. «Образ жінки на протязі століть був збагачений глибокою багатомірною символікою в українському мистецтві. <...> Цей образ є один з найперших та найстаріших в історії мистецтва, а в українській культурі є центральним місцем у творчості. Його можна трактувати і як фізичний, і як символічний образ. Це джерело життя, тепла, любові, духовності, національної сили, майбутнього» [3, с. 174]. В композиції «Вечір» – це сукупність перерахованого, що на самперед є зображенням жіночої енергії за допомогою пластичних форм у скульптурі. «Надати своєрідного характеру сюжету в художній композиції з використанням канонічності символів, спираючись на психологію людського світогляду та на філософські вчення» [2, с. 38], є одною з головних ознак не тільки зрілої майстерності автора, а і показником вдалого втілення композиційного задуму. Що ми простежили у цьому творі (іл. 2).

Скульптура «Дош» 2017 року була створена з граніту в селі Нижнє Солотвино, і є продовженням стилістичного формування в роботах автора, закріпленням власного



Рис. 2. А. Балог «Вечір». 2011. Граніт

художнього почерку. Це статична однофігурна композиція, що збагачена складною пластикою, формою, рельєфом. Постаць виконана в академічному стилі з додаванням авторської стилізації волосся. Фігуру зображено в позі складного гвинта. Волосся вирізняється глибоким рельєфом, яке цілісно згруповане та утворює нарис хмарини – головне символічне навантаження теми «Дош». Майстер звернувся до такого художнього прийому як типізація образу. З одного боку ідея жіночого образу – це споглядання та передчуття дощу, як природного явища, а саме моменту насування хмарини, з іншого – отожднення з небесною силою, що її посилає на землю. В фігурі жінки ми можемо побачити відгалуження до міфології – язичництва – слов'янську богиню Додолю, яка була володаркою небесної вологи, чи давньогрецьку богиню Діону, що пов'язували з дощем. Постамент на якому сидить постаць вказує на тему єднання з природою. Ця композиція – приклад врівноваженості й замкнення форми в скульптурі: камінь – нижній масив є основою стійкої опори, корпус тіла, піднята рука та розвіяне волосся – пластична активність та ритмічний акцент. З врахуванням плавних переходів рельєфу тіла, наявності дрібної деталізації, відсутність надмірного перерахування анатомічних

особливостей, висування активної форми волосся твір є цілісним та зібраним (іл. 3). «<...> коли художник володіє своєрідним образним баченням, то в результаті скульптури виходять досить оригінальними, своєрідними і в конкретному навколишньому середовищі виглядають доречно» [6, с. 128]. «Дош» – це не лише естетичний концепт, а об'єкт узагальненого враження гармонії, зображення фізичного тіла природної стихії. Головною складовою цієї скульптури стала наявність концептуального складу та основної ідеї, що мала бути зрозуміла не тільки мистецькому колу, а й простому глядачеві. «Для скульптури стають суттєвими також «інші» виміри, що вкорінені не у фізичному, а в емоційному та інтелектуальному середовищах» [7, с. 284]. Виразність силуету й фактурні особливості матеріалу підкреслили ознаку яскраво вираженого психологізму, характеру композиції, що є цінною ознакою в даному прикладі сучасної садово-паркової скульптури.



Рис. 3. А. Балог «Дош». 2017. Граніт

Висновки. В результаті нашого дослідження ми змогли сформулювати наступні твердження стосовно наданого аналізу скульптурних творів Адріана Балого. За основу було обрано три роботи майстра, що надали можливість простежити етапи розвитку

та визначити авторський стиль. Розібрали вплив художньої школи певного періоду. Композиції 2004–2005 року притаманно віддання переваги майстром до відображення класичних канонів жіночого тіла в античному мистецтві з поєднанням відповідної тематики в українській міфології. В творі 2011 року – шана традиціям пострадянської школи та спроба: до трансформації скульптурних форм, до збагачення символізмом, до декоративної деталізації, до ідеї динаміки руху. У 2017 році – встановлення власного стилю, запозичення складної пози жіночого фігуративу, типізація абстрактного образу, принципи моделювання жіночого тіла.

Загалом скульптури А. Балоба репрезентують: узагальнений жіночий образ, реалістичну основу з декоративно-символічною інтерпретацією, цілісну композицію, виразну силуетність, активне комбінування фактур вирішене у межах сучасної садово-паркової скульптури. Важливо зауважити, що еволюція творчості митця відбувалася за допомогою синтезу класичних традицій і стилістичних пошуків – це зумовлює

характерні риси авторської манери за якими ми можемо ідентифікувати авторство творів. Окрему увагу заслуговує вибір просторового оточення, здатність візуального втілення теми для доречної інтеграції скульптурного об'єкта, яке підсилює комунікативну й естетичну функцію.

Таким чином, садово-паркова скульптура як один з первинних типів скульптури продовжує своє практичне існування, поширилась в оснащенні паркового простору і набула своєї розповсюдженості серед сучасних митців. Отримані результати підтверджують актуальність дослідження теми у розвитку української скульптури. Стаття може бути використана для подальших наукових праць у сфері мистецтвознавчого та художнього розгляду, з точки зору: продовження висвітлення теми творів Адріана Балоба, аналізу дотичних робіт, сучасної садово-паркової скульптури, організації паркового середовища, практики мистецьких тенденцій в роботі над пластикою в твердих матеріалах, втілення вибраних мотивів й концепцій в професійних і профільних закладах освіти.

Література:

1. Балоб, А., Чернявська, Т., Пилипчук, В. Концепт «Жінка. Мати. Берегиня» в історичному та мистецькому контексті. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2025. Вип. № 3 (2025). С. 24–32. doi.org/10.32782/uad.2025.3.3
2. Балоб А., Пилипчук В. Проблематика символізму в сучасному візуальному мистецтві початку ХХІ століття. *Шляхи розвитку науки в умовах сучасної кризи* : матеріали наук.-практ. конф., м. Ріга, 22–23 груд. 2023 р. Одеса : Видавництво «Молодий вчений», 2023. С. 37–38. doi.org/10.30525/978-9934-26-379-8-10
3. Чернявська Т. Мистецьке осмислення на прикладі проєкту 2025 року «Жінка. Мати. Берегиня». *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2025. Вип. № 87 (2025). Том 3. С. 173–179. doi.org/10.24919/2308-4863/87-3-25
4. Ягело С. Трансформація фольклорного образу мавки у драмі-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня». *Ідеологія національної аристократії (на пошану 150-річчя від дня народження Лесі Українки)* : матеріали наук.-практ. конф., м. Львів, 25–26 лют. 2021 р. Львів : Видавництво «Друкарня Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького», 2021. С. 108–113.
5. Любченко О. Садово-паркова культура античної Греції у контексті дозвіллевих трансформацій. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2018. Вип. № 2 (2018). С. 113–117.
6. Кузьміна Г. Сучасна паркова скульптура в міському середовищі. *Проблеми розвитку міського середовища*. 2012. Вип. № 7 (2012). С. 127–132.
7. Гаркуша В., Симонов С. Мотивуючі скульптури як предмет міського середовища. *VI Міжнародна науково-практична конференція Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського до 107-ї річниці від дня заснування університету* : матеріали наук.-практ. конф., м. Київ–Львів–Торунь, 16 жов. 2025 р. Одеса : Видавництво «Азіатика», 2025. С. 282–288. doi.org/10.36059/978-966-397-570-2-77

References:

1. Baloh, A., & Cherniavska, T., & Pylypchuk, V. (2025). Kontsept «Zhinka. Maty. Berehynia» v istorychnomu ta mystetskomu konteksti. [The concept of «Woman. Mother. Protectress» in the historical and artistic context]. *Ukrainskyi mystetstvoznavchyi dyskurs – Ukrainian art history discourse*, (3), 24–32. DOI : doi.org/10.32782/uad.2025.3.3 [in Ukrainian].
2. Baloh, A., & Pylypchuk, V. (2023). Problematyka symbolizmu v suchasnomu vizualnomu mystetstvi pochatku 21stolittia [The issue of symbolism in contemporary visual art of the early 21st century]. *Shliakhy rozvytku nauky v umovakh suchasnoi kryzy – Ways to Develop Science in the Current Crisis Conditions*, (pp. 37–38). [in Ukrainian].
3. Cherniavska, T. (2025). Mystetske osmyslennia na prykladi proiektu 2025 roku «Zhinka. Maty. Berehynia» [Artistic interpretation through the lens of the 2025 project «Woman. Mother. Guardian»]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current issues in the humanities*, (87), (T.3), 173–179. DOI: doi.org/10.24919/2308-4863/87-3-25 [in Ukrainian].
4. Iahelo, S. (2021). Transformatsiia folklornoho obrazu mavky u drami-feierii Lesi Ukrainky «Lisova pisnia» [Transformation of the folk image of the mavka in Lesya Ukrainka's drama extravaganza «Forest Song»]. *Ideologist of the national aristocracy (in the honor of the 150th anniversary of the birth of Lesya Ukrainka) – Ideologist of the national aristocracy (in the honor of the 150th anniversary of the birth of Lesya Ukrainka)*, (pp. 108-113). [in Ukrainian].
5. Liubchenko, O. (2018). Sadovo-parkova kultura antychnoi Hretsii u konteksti dozvillievyykh transformatsii [The garden and park culture of ancient Greece in the context of the leisure transformations]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv – Bulletin of the National Academy of Culture and Arts Management*. (2), 113–117. [in Ukrainian].
6. Kuzminova, H. (2012). Suchasna parkova skulptura v miskomu seredovyshchi [Modern park sculpture in an urban environment]. *Problemy rozvytku miskoho seredovyshcha – Problems of urban development*. (7), 127–132. [in Ukrainian].
7. Harkusha, V., & Symonov, S. (2025). Motyvuiuchi skulptury yak predmet miskoho seredovyshcha [Motivating sculptures as an urban environment object]. *VI Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho do 107-i richnytsi vid dnia zasnovannia universytetu – VI International Scientific and Practical Conference of the V. I. Vernadsky Tavrichesky National University dedicated to the 107th anniversary of the founding of the university*, (pp. 282–288). [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 25.03.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 22.04.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.04.2026



Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)